

SLOVENSKI STUDENT.

VELIKA ZMAGA SLOVENSKEGA LJUDSTVA V BOJU ZA
FAŠISTIČNO JNS.

6. junija se je vršila v Ljubljani pokrajinska konferenca JNS, ki se je je udeležil tudi njen predsednik general Živkovič, znani jugofašistični diktator. Ta konferenca naj bi bila začetek fašistične ofensive v Sloveniji. Toda zgodilo se je prav obratno. Katoliški antifašisti in antifašistična levica so v složnem nastopu izžvigali in obmetali z gnilimi jajci jugoslovenske Hitlerjeve in Musolinije in zasukrat zavrli razmah fašizma v Sloveniji. Tisoči antifašistov, ki so vzklikali proti fašizmu, za svobodo in za slov. avtonomijo so po dolgem času zopet pokazali, da smo Slovenci v Jugoslaviji vredni našega ljudstva v Italiji, ki že leta bije težak in žilav boj proti italijanskemu fašizmu. Pokazali smo s svojim odločnim nastopom tudi to, da se Slovenci zavedamo nevarnosti, ki nam preti od domačega in z njim povezanega mednarodnega fašizma. Punaški in antifašistični ogenj, ki že dolgo gori v srcih vseh zavernih Slovencev je zopet planil na dan, mimo in mogoče celo proti določenim političnim skupinam.

V tem momentu pa so dogodki ob Živkovičevem prihodu še posebnega pomena za slov. narod. Skupna nevarnost fašizma je zopet privedla iz enotnega nastopa katoliške antifašiste in antifašistično levico. Dogodki 5. in 6. junija so pokazali, da so samo združeni katoliški antifašisti in antifašistična levica sila, ki je ne morejo streti niti fašistični batinaši, niti policijski teror, kajti ti dve skupini koreninita v slovenskem kmetu in slovenskem proletarijatu - temeljni sili slovenskega naroda. V težkih preizkušnjah, ki čakajo slov. narod v boju proti fašističnim osvajačem Hitlerju in Mussoliniju, in proti domačim fašistom Živkoviču, Ljotiču in Hodjeri, bomo Slovenci ali združeni zmagali ali neenotni in nahujskani drugi proti drugim propadli.

Pristaši "Slovenskega ljudskega gibanja v Ljubljani" med katere se prišteva tudi antifašistična levica na univerzi, so izdali za 5. junij letak, v katerem se pozivajo tudi SLS in slovenski del JHŽ na skupno akcijo proti Živkoviču. Ta skupna akcija je bila na terenu tudi izvedena in samo tej skupnosti se imamo zahvaliti za sijajno zmago nad fašističnimi izziivači.

Zato se tem bolj čudimo ljudem okrog "Slovenaca" in peščici katoliških akademikov /Zebot in dr./, ki so že na skupnih demonstracijah in zlasti naslednje dni začeli napadati antifašistično levico, jo blatili z neresničnimi podti-

kanji in denuncirati kot komunistično. "Slovenec" v svojem uvodniku dne 8. junija 1937 odklanja sodelovanje s slov. ljudskim gibanjem /SLG/ iz 4 glavnih razlogov.

Prvič pravi, da je "komunizem naš načelni in trajni nasprotnik", s katerim je vsako sodelovanje nemogoče. Na ta razlog ponovno odgovarjamo, da SLG ni isto kot - komunizem. Ljudje okrog "Slovenca" prav dobro vedo da večina antifašistične levice ni komunistična, v njej sodelujejo tudi socialistični in vsi zavedni Slovenci in demokrati, ki iz različnih vzrokov niso v katoliških vrstah. Dalje nam primeri najožjega sodelovanja strokovnih in političnih katoliških organizacij v Nemčiji z organizacijami levice v skupni demokratični fronti prikazujejo, da je to sodelovanje v boju proti fašizmu potrebno in obema skupinama koristno.

Drugič, klasičen primer je katoliška stranka Baskov, ki sodelujejo v koncentracijski narodni vladi z vsemi demokratičnimi silami svojega naroda in katera zastopa narod Baskov v osrednji španski vladi Ljudske fronte, in ali ni vrli katoliški narod Baskov, ki se je s svojo herojsko borbo za narodno svobodo pridelal, pred vsem svetom, vzgled in kažipot borbe slovenskega naroda?

Drugi razlog nesodelovanja SLS odnosno slov. dela JRZ z SLG je po "Slovenca" maloštevilnost pristavev SLG. Toda prav zadnje demonstracije so pokazale, da se "Slovenec" moti če misli, da je njegov tabor edini predstavnik slov. naroda. Najbolj zaveden in najbolj borben del slov. naroda, delavstva in delovnih kmetov se je te dni boril proti fašizmu v vrstah antifašistične levice.

Tretji razlog, radi katerega "Slovenec" odklanja koncentracijo slov. antifašističnih sil je v tem, da je JNS že pokopana, da "JNS ni več nevarna" in slično. To govorjenje je brezsmiselno in škodljivo. Prav velika zavest nevarnosti, ki jo predstavljajo fašistične klike z generali in zvezami z mednarodnim fašizmom je pognala katoliške mase 5. junija na cesto.

Zadnji razlog je "sorodnost" SLG in JNS" v protiverski gonji. To je neutemeljeno, kajti pristavi SLG spoštujejo ljudsko religioznost. Vse govorice "Slovenca" in "Stražarjev" o maloštevilnosti antifaš. levice, vse denunciacije in podtikanja so slov. narodu škodljiva, slabijo njegov boj in pomagajo fašizmu.

Drave antifaš. sile v katol. taboru bodo gotovo v kratkem času pristopile k sodelovanju vseh antifašistov v borbah, ki nas še čakajo. Generalni fašistični udar je še vedno stalna grožnja nad slov. narodom.

Naša država mora postati garant naše varnosti in narodnega razvoja. Boj proti tujemu in domačemu fašizmu je treba nadaljevati do končne zmage.

Naj živi borba proti fašizmu!

Naj živi slovenska antifašistična skupnost!

Fašizem ogroža obstoj slov. naroda in univerze!

Živimo v času, ko mednarodni fašizem stega roke po balkanu. Zavezniki in agenti Berlina, naši narodni odpadniki in izdajalci se zbirajo v "Nacionalno fronto" /Živkovič, Kramer, Ljotič, Hodžera/. Ob podpori Hitlerja hočejo vzpostaviti najhujšo Faš-diktaturo in v krvi pomandrat vse demokratične in antifaš-sile. Zakaj! Zato, ker Hitler v svojih pripravah vojnega klanja rabi podpore agrarnih dežel, ker se nemškimi velekapitalistom hoče našega bogastva. Program je: Spremeniti Slovenijo in Jugoslavijo v kolonijo nemškega imperializma in velesrbske gospode. Pot do cilja: poteptati svobodo, kulturo našo univerzo - naš odpor.

Kdo pomaga fašizmu pri nas? Poleg jugofašistov v prvi vrsti frankovski fašisti na Hrvaškem, ter peščica klerikalnih fašistov kakor tudi vsi, ki kakorkoli preprečujejo borbo proti fašizmu in njegovim pomagačem.

Današnja naša vlada se vse bolj zapleta s pogodbami in koncesijami v mreže fašistov, ki jo vpregajo v fašističen vez - v nesrečo vseh narodov Jugoslavije. Zakaj to? Nadaljevanje hegemonistične in centralistične politike sili vlado, da išče podpore pri jugofašistih /oz. jim pušča svobodo/ in fašističnih državah. Vodstvo JRZ in klerofašistični del slovenskega vodstva JRZ dopušča Hitlerjevim in Mussolinijevim agentom svobodo organiziranja, dočim je demokratskim elementom krati.

Na eni strani je torej peščica narodnih izdajalcev in tujih agentov, na drugi pa vsi narodi Jugoslavije, ki nočejo centralizma in fašizma, ki pa hočejo svobodno zvezo svobodnih narodov Jugoslavije /federacijo/ ki zahtevajo v borbi za narodni obstanek in svetovni mir čvrsto naslonitev na demokratske države.

V času, ko gre za biti ali ne biti našega naroda, ne more slovenski študent stati ob strani. Oni študent, ki se je vedno boril v prvih vrstah za narodove pravice. Skrajni čas je, da spoznamo, da je končna zmaga osnovnih pravic slovenskega naroda, kakor tudi univerze in študentov odvisna od poraza fašizma drugod in pri nas.

V tem položaju je pogoj za dosego popolne univerze njene avtonomije, svoboda in socialnih pravic - enotnost in borbenost tako vsega slov.naroda, kakor tudi vse slov. demokratskih študentov v borbi proti fašizmu na univerzi in izven nje ter povezanost z ostalimi demokr.studenti v Jugoslaviji.

Ljotičevo "Edinstvo" in Kramerjev "Jadran" - društvi jugofašistov na univerzi - sta stopila ponovno v akcijsko skupnost. Njih enoten nastop, ki se je po 5.maju razbil, je znova tuk.

Antifašistični študentje pa so razcepljeni v korist fašizma, v škodo slov. univerze in naroda.

Toda naj se ne redujejo narodni izdajalci? V tem težkem času, bo tudi svobodoljubna in zavedna slov. mladina spregledala. Proti skupnim smrtnim sovražnikom slov. naroda bo znala, ne glede na svetovno nazorske razlike, korakati in udariti skupno!

V enotnosti je zmaga, v razcepljenosti poraz!

Omenimo naj dva žalostna datuma preteklih let, ki pomenita svarilo in opomin!

Enoten nastop vseh slovenskih študentov proti Beogradu za svoje zahteve je razbil l. 1933 jugofašistični Jadran 1936, pa klerofašistični stražarski "Führerji".

Fašizem nas je razdvajal, neenotni smo doživljali poraze. Drago nas je razdvajal, neenotni smo doživljali poraze. Drago smo plačali te izkušnje. Zato: za enotnost v borbo proti fašizmu za realizacijo naših zahtev!

Hočemo svobodo, mir, napredek, kulturo in popolno univerzo, zato se pridružujemo zahtevi po razpustu fašističnih organizacij Zbor JNS, legel tujih agentov in narodnih izdajalcev.

SLOVENSKI ŠTUDENTJE - STRNIMO NAŠE VRSTE!

V borbi proti 6. januarскому režimu je bila mladina na univerzah prva, ki je odločno postavila zahteve po demokraciji, narodni enakopravnosti in proti fašizmu.

Tudi slov. akademska mladina se je v strnjenih vrstah borila za svoje pravice, proti diktaturi in njenim pomagačem - izdajalcem študentskih interesov in skupnosti - jugosl. fašistom na univerzi. Skupen nastop vseh katoliških, demokratskih in marksističnih slov. študentov je pomenil konec fašistov. Ob volitvah v reprezentanco niso mogli niti postaviti svoje listine. Nič ni pomagal teror režima in njegovih eksponentov na univerzi. Aretacije in zapori so samo dvignili borbeni duh, naša enotnost je ostala nezlomljiva vse dotlej, dokler niso fašistični agentje in pomagači s klevetami razbili naših vrst. Tokrat smo se razkropili spet na posamezne skupine, ki so se bratomorno borile med sabo. Fašisti na univerzi, so se ojačili. Režim je kratil naše pravice /razpust reprezentance/. Po dveh letih pa je širok ljudski val 5. maja zrušil fašistični režim. Prišla je Stojadinović-Korošecova vlada. Tudi na univerzi se je to poznalo. Fašisti so utihnili. Toda slovenski študentje, ki so tudi pomagali vreči fašistični režim, niso bili dovolj enotni, da bi dokončali to delo na univerzi, nego so se - še bolj razbili na grupe

in grupice, katerih medsebojna borba se je ostrila. To je šlo tako daleč, da so se posamezne demokratske grupe vezale s fašisti samo, da bi zmagale nad drugimi. Od teh najbolj žalostnih pojavov so imeli korist le fašisti, to kažejo številke volitev v Akademsko akcijo. Fašisti so se ojunčili. Danes čitamo v naši misli: "Univ. avtonomija je v bistvu reakcionarna ustanova" "priznamo ogromni pomen in misijo fašizma", "slovenski del jugoslovenskega naroda", itd. Njihova dela odgo-varjajo besedam /pretep srednješolcev, Pirkmajerjeve predacanje/. Demagoško se danes pridružujemo zahtevi po celotni univerzi, akadem. svoboščinah, tisti ki so se 6 let borili proti. Toda glej, v senatu napade istočasno njihov ideolog M. Popovič vlado, češ da pusti preveč svobode na univerzah.

Napačno bi bilo ocenjevati delo fašistov na univerzi brez zveze z akcijo JNS in Zbora. Vsa javnost vidi in tudi Slovenec je pisal o tem, da pripravljajo fašisti drž. udar. To se tudi v fašističnem tisku /Zbor/ opazi. Pa tudi delo Henleina v CSR, Čankova v Bolgariji. Železne garde v Rumuniji Hitlerjevcev v Madžarski, Metakssa v Grčiji kaže kako fašizem pripravlja in izvaja državne udare. Centrala, ki vodi in financira ta gibanja je Berlin. Edino s tem v zvezi lahko razumemo akcijo fašistov drugod in tudi pri nas. To je pot odkrite provokacije /naredi, beograjske univerze naj se zapre pot nasilja in umorov /Marinovič, Ljubičič, Dolinar/ na univerzah ki naj pomaga pripraviti udar. Naredi Jugoslavije zahtevajo da se onemogoči delo teh narodnih izdajalcev. Čeprav to zahteva tudi akademska mladina - jim režim dovoljuje, da vrše nasilje, provocirajo in teptajo narodne pravice.

Tudi slovenski študentje uvidevamo odkot nam preti nevarnost, kjer so pravi sovražniki univerze in našega naroda. Čimbolj rase v nas ta zavest, tembolj čutimo potrebo strnitve v široko antifaš. fronto katoliške demokratske in marksistične akademske mladine, ki ji je v vsej ideal kulturna, gospodarska in politična enakopravnost slov. naroda, demokracija in socialna pravičnost. Le tako združeni in enotni bomo premagali fašizem, ki pomeni suženjstvo, bedo in vojno. Fašisti in njihovi nas ne morejo več slepiti, da je fašizem edini ščit pred komunizmom. Primer Nemčije nas uči preveč jasno. Tam se pod tem geslom zatira vsaka svoboda /tudi veroizpoved/, se pobija katoliška, demokratska in marksistična mladina, delavci, kmetje in intelektualci.

Zato je danes naša naloga in sveta dolžnost: ponovno se strniti v eno nepremagljivo falango, ki bo branila vsako ped naših pravic in svoboščin in ki se bo borila za naše zahteve skupno proti skupnemu sovražniku, tako kot se je borila skupno proti "orjuni" in 6. januar. režimu.

Katoliški študentje so postavili zahtevo po popolni univerzi do l. 1940. Vsi se bomo za njo borili. V našem listu smo objavili osnutek celotnega programa slov. akadem. mladine. Potrebno je, da ga prediskutiramo, spopolnimo in skupno realiziramo. Jasno pa je, ohranili bomo naše pravice in izvršili ta program le strnjeni v boju proti fašistom, največjim sovražnikom slov. univerze.

Odbor akadem. akcije in medstrokovni odbor se morata aktivizirati. Naše zahteve so letos ostale nerealizirane. Ministri nam niso dali kar smo, skupno in upravičeno zahtevali. Zato moramo poiskati nov način postavljanja zahtev, razviti najširšo propagando v slov. javnosti za te zahteve.

ZAVEDAJMO SE SVOJIM NALOGAM IN NAPAKI!

Domači in tuji fašizmi groze zatreti in uničiti naš narod. Edina pomoč je čvrsta združitev vseh Slovencev v boju za naše narodno obrambne interese. Slovenska univerza in slovenski študentje morajo spričo svojih svetlih tradicij postati eno najmočnejših opor pri tem boju. Mi levičarji smo se tega zavedli, zavedli smo se, da ne medsebojna borba ampak le sodelovanje vseh slovenskih antifašističnih študentov more roditi uspeh. Pred nas se je torej postavila naloga z vsemi silami pomagati in pospešiti rast in okrepitev enotne borbene slovenske študentske skupnosti.

Kateri napake smo mi levičarji delali, da danes take skupnosti še ni? Predvsem je bila in je še v naših najožjih vrstah neenotnost in globok razcep.

Principijelne razlike glede politične linije in njene izvedbe, poleg tega pa močna osebna, popolnoma nenačelna nasprotstva so, ki še danes ovirajo naše delo.

Nekateri naši tovariši so z revolucionarnimi frazami opravičevali svojo aktivnost. Njihova kritika, ki je bila v nekaterih ozirih umestna, se je s časom izrodila v tak oseben odpor napram drugim, da je to vodilo celo do oviranja konstruktivnega dela, ki so ga začeli drugi /napadi izključevanja/. Svojih kritičnih pripomb sami niso skušali uresničiti. Nekateri pa so videli svojo glavno nalogo v studiranju problemov slovenskega življenja. Tak študij je seveda potreben, toda pri zanemarjanju podrobnega dela in akcij ne more imeti uspeha. Drugi pa so sicer bili aktivni in so poskušali biti zvesti svojim osnovnim načelom, toda njihovo gibanje v lastnem ozkem krogu, nezmožnost pritegnitve drugih študentov k aktivnemu delu, deloma pa preobremenjenost, jim je oviral vsak večji uspeh. To jih je celo vodilo do tega, da so podlegli akupinarstvu in osebnim borbam.

Ena najhujših napak vse levice pa je bila /onih manj, drugih bolj/ da svoje borbe za slov. univerzo in študentske pravice ni povezala z najostrejšo borbo proti fašizmu, nego se je žal celo ugodilo, da so se dajale včasih zamaskiranemu fašizmu koncesije. Hkrati pa je kazala levica, nevero v slovensko in protifašistično usmerjenost katoliških študentov, ki res da po zaslugi trenutnega položaja niso ostali v vrstah te borbe, ker jim je to preprečevalo na najrazličnejše načine vodstvo, ki je ponujalo celo sodelovanje fašistom /obisk Zebota v "Jadrani" letošnje pisanje "Straže"/, ki pa so nedvomno v ogromni večini odločno in iskreno slovensko in protifašistično orijentirani. Levica je popolnoma napačno in

ne objektivno često sodila in obsodila katoliške akademike po nekaterih v ospredje izrinjenih posameznikov, katerih dela ni bilo in ni mogoče dobravati in ga ni odobraval tudi večina katol. studentov, česar pa le ta ni hotela, deloma ni mogla in ni upala javno povedati.

Odkod te napake levice? Ker je podcenjevala nevarnost fašizma po 5.maju in je smatrala nepravilno kot glavno nevarnost za Slovence centralistično in hegemonistično JNZ, ki naj bi predstavljala fašistične JNS v novi obleki.

Omejeno klerofašistično vodstvo je napadalo ne samo komuniste, temveč vse levičarje in vsakogar, ki se ni z njim strinjal - kot najhujšega izdajalca, plačanca Moskve itd. Navedene koncesije fašizmu, nevera do katoliških studentov, začasna neudeležba katol.studentov v borbi in po večini skrajno neobjektivno in nestrpno napadanje, levice s strani vodstva Stražarjev ter nekatere pavšalne obtožbe s strani levice so nezaupneje med levice in kat.akademiki poglabljali in ustvarili škodljivo razcepljenost in neenotnost slov.studentov.

Najhujše obsodbe pa so vredni tisti "Levičarji", ki enotnost v borbi proti fašizmu razbijajo, ki sejejo nezaupanje do kat.akademikov, kajti njihovo delo je enakovredno fašističnemu.

Posledice te izkrivljene politične linije vseh levičarjev in njihove neenotnosti nizki ideološki in politični nivo ter celo nestrpnost in intriganstva, ki iz tega izvirajo so pogosti neuspehi in delna demoralizacija naših vrst.

Vsi levičarji se moramo že enkrat zavedati, da naša neenotnost koristi samo sovražnikom slovenske univerze in studentov. Zato je treba premagati osebna nasprotstva, nezaupanje, razčistiti ostanke principielnih razlik. Začrtati jasno politično linijo, pristopiti k skupnemu konstruktivnemu delu za interese vseh studentov ter dvigniti naš ideološki nivo. Samo ta pot vodi k razvoju širokega slov.protifašističnega stud.gibanja.

Strinjam se s programom objavljenim v I.štev. "Slovenskega študenta", ki je program vseh slov.studentov. Toda zavedati se moramo enega: ne samo razgovori, temveč predvsem delo in borba bodo okrepili in strnili naše vrste, ter nas pripeljali do realizacije objavljenega programa.

Vsi slov. protifašistični študentje so se borili skupno proti "Orjuni" v letih 1923 - 25, borili so se skupno proti živkovičevemu nasilju. Danes nas zopet kliče skupna nevarnost skupno v boj.

Enotni in strnjeni bomo fašizem nedvomno premagali razcepljeni bomo, uničeni in pomendrani brez izjeme vsi.
Levičar.

JURIDIČNI OBČNI ZBOR IN PIRKMAJERJADA.

Na juridičnem občnem zboru je bila najznačilnejših in najkarakterističnejših zadev razčistitve konflikta pri predavanju dr. Pirkmajerja in njegovih posledic.

Pritožbo proti postavitvi pred univerzitetno in društveno razsodišče ne tistih, ki so pretep začeli, temveč tistih zavednih slov.studentov, ki so proti fašistu Pirkmajerju demonstrirali, je občni zbor odbil. Odbor celo ni hotel citati utemeljitve pritožbe. To se je moglo zgoditi samo zaradi neenotnosti vseh slov.protifašističnih studentov.

Sele nesramen predlog fašistov, da naj se dr. Pirkmajerju pošlje iz občnega zbora posebna zahvala za njegovo predavanje in opravičilo zaradi neprijetnega sprejema, je odprl oči vsem slov.studentom. Fašisti so povabili dr. Pirkmajerja iz političnih razlogov na univerzo, da so se dobro zavedali kakšno razpoloženje med študenti, pa kaže tudi od njih organiziran pretep. Sedaj pa hočejo s to zahvalo zabrisati odpor proti fašistu Pirkmajerju in ga rehabilitirati. Zdraženi katoliški in levičarski študentje so odbili to provokacijo in pokazali kako se zmaguje nad fašisti.

SODIŠČE ZA UNIVERZITETNE SLUSATELJE POSLUJE

7.junija se je vršila na rektoratu razprava zoper dvanaest akademikov. Obtoženi so bili, da so povzročili nemire ob priliki predavanja dr. Pirkmajerja.

Niti pred zloglasnim sodiščem za zaščito države se ne dogaja, da dobiš obtožnico brez zaslišanja, takrat ko se že vrši končna razprava /proti razsodbi ni nobenega priziva!/, da vsa obtožnica bazira na ovadbi določene skupine.

Dejstvo, da so bili klicani na razsodišče kot obtoženci dosledno samo akademiki iz ene skupine, in to celo tisti, ki so protestirali proti izzivanju na slov.univerzi, in da so bili postavljeni kot priče dosledno akademiki iz druge skupine in to prav tisti, ki so izzivali in začeli fizično obračunavanje in ki so pripeljali s seboj poklicnega boksarja, jemlje razsodišču našega najvišjega kulturnega zavoda vsako legitimacijo, da se postavlja za razsodnika.

Na kakšno stališče se je postavilo razsodišče? Ako pride na slov.univerzo predavat škodljivec to tebe slov.studenta, ki se boriš za enakopravnost slov.univerze, za biblioteko in novo univerzno poslopje, nič ne briga! To tudi ni važno. Ti si povzročil pretep in si kriv. Sicer se pretepata vedno dva in sta oba enako krivaa morda tisti, ki začne neko liko bolj toda ti nimaš pravice na slov.univerzi nastopiti proti

njenim škodljivcem in je popolnoma prav, če te zato banda organiziranih boksarjev napade!

Koliko časa bomo še prenašali?

DVAJSETLETNICA MAJNISKE DEKLARACIJE.

Akadska zveza je 29. maja priredila na univerzi proslavo obletnice majske deklaracije, kar je samo pozdraviti. Nismo pa mogli razumeti, čemu so pripravili proslavo v največji tajnosti, da večina tovarišev izven katoliških vrst za to sploh ni vedela. Prav tako se ne moremo strinjati s tem, da niso pri proslavi sodelovali vsi slov. študentje. Okrog majske deklaracije se je zbralo vse slovensko ljudstvo, brez ozira na politično prepričanje, zato tudi proslave ne bi smela vzeti v zakup samo ena skupina.

Ker pa smo posebno pogrešali ob proslavi deklaracije, je kritičen pogled na deklaracijo in našo politiko v tistem času, objektivno in pravično presojanje vseh dogodkov in vzrokov, ki so dovedlo do deklaracije in priznanje naše politične nezrelosti v dobi pred zedinjenjem.

Idejo slov. samostojnosti v okvirju jugoslovenske skupnosti je prvi jasno postavil Ivan Cankar /govor 12. aprila 1915 v Mestnem domu/. Če mislijo ti 4 narodi, da so si sorodni in da bi najbolje in najlažje živeli, če bi bili združeni, naj se zgodi po njih želji, naj si v božjem imenu zgrade zvezno republiko jugoslovansko. Pustimo Avstrijo v njenem lastnem dreku". Če do združenja pride, tedaj se to ne more izvršiti drugače, kakor da se združijo enakopravni in enakovredni narodi, naš stari narodni program je zedinjena Slovenija itd.

Slovenski politiki niso mislili tako daleč. Obstoj slovenskega naroda jim je bil neločljivo zvezan z obstojem avstroogrske. Spomladi 1917 so antantne države še skoro obupale nad razbitjem avstro-ogrske in Nemčije. Pričela so se pohajanja med zastopniki Čehov, Poljakov in Srbov, ter zastopniki antante, kjer je antanta ponudila Slovanom samostojno državo, z namenom, da s tem razbije Avstro-ogrsko. Kot protipotezo je Avstrija ponudila Čehom, Poljakom in Jugoslovanom v okvirju lastne države samouprave. V glavnem je obstojalo dvoje rešitev jugoslovanskega vprašanja: velesrbska rešitev, ki je zahtevala združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov pod Karadjorjeviču, in ki jo je pripravil jugoslovanski odbor v Londonu in tripartitska zasnova v Sarajevu umorjenega Franca Ferdinanda, ki naj bi dala južnim Slovanom lastno državnost v okvirju monarhije. Deklaracija pomeni spričo uspešne propagande Jugoslovanskega odbora za razvitje Avstroogrske zadnji poskus preprečiti združenje avstroogrskih južnih Slovanov s Srbijo, izven monarhije. Drugo je seveda vprašanje

kaj so z deklaracijo mislilo slov. Politiki. Kolikor nam je danes mogoče presojati, je vladala tu velika neenotnost. Sušteršič jo je smatral za maksimalni program, Krek in Korošec pa sta videča v njej minimalne slov. zahteve, ki ne izključujejo eventuelne priključitve Slovencev Srbiji, če avstroogerska monarhija razpade. Zerjav in krog okoli njega je gledal v deklaraciji prvi korak k združitvi s Srbijo.

Slovenski narod se je v mogočnem ljudskem gibanju združil okoli deklaracije. V deklaracijskem gibanju je postavil svoje zahteve po samostojnosti po svobodni miru in kruhu. To je bila borba zatiranega naroda proti avstroogerskemu nasilju za demokracijo in boljšo bodočnost. Toda politično nezrel kot je bil s svojimi voditelji je zapadel jugoslovanskemu navdušenju. V ustavnih borbah l. 1921 je začel spoznavati svojo zmoto.

Danes se naša polpretekla zgodovina dosledno potrjuje mesto strogo pravične sodbe naše polpretekle dobe, moramo poslužati in čitati vsepovsod bajke, ker tako zahtevajo trenutni stankarski interesi. "Jutro" izrablja slovensko politično nezrelost ob deklaraciji in enači Jugoslovensko navdušenje takrat z jugofašističnim "jugoslovenstvom", ki so ga pri nas uvajali in diktirali fašistični režimi. "Slovenec" ustvarja kult deklaracije in osebnosti, ki so jo iznesle ne prizna pa nezrelosti SLS in njenih voditeljev, ki so v svojih govorih in revolucijah 1918 leta in dalje dosledno govorili o "jugoslovanskem narodu, jezikovno enotnem, dasi vsled zgodovinskih vplivov razkosanem.

Politične napake storjene takrat so se naščevale. Borba slovenskega naroda za svobodo in enakopravnost se nije dalje. Bolj kot kdaj nam mora biti danes važno, da napake naše preteklosti priznamo in iz tega izvajamo zaključke, ki naj vodijo naše politično delo v bodočnosti.

ŽIVKOVIČEVA "AVTONOMIJA" UNIVERZE IN MEDSTROKOVNI ODBOR.

Res je sicer, da naše univerze še niso direktno podrejene policiji in tudi stražniki še ne stoje pred predavalnicami kot v fašističnih državah. Toda o avtonomiji univerz ni mogoče govoriti. Danes trdita obratno samo: proti avtonomiji naperjeni zakon o univerzah in "straža v viharju" /15.IV./.

V čem obstoja avtonomija? V tem, da posamezne univerzitetne oblasti predpisujejo v okvirju določenega zakona same za svoje območje najrazličnejše uredbe in pravilniki. Na naših univerzah tega ni. Ministrstvo predpisuje samo po vrsti vse uredbe in celo pravilnike. O avtonomiji univerz torej ni govora. Vse življenje na univerzah teče po diktatu belgrajskega prosvetnega ministra.

Živkovičev Zakon o univerzah /1930/ je protiavtonomističen zato, ker določa, da predpiše občo univ. uredbo minister itd.

Zakaj zahtevamo avtonomijo univerz? Zato da našo univerzo obvarujemo srbiziranja in najvišji slovenski kulturni in znanstveni zavod odtegnemo političnemu pritisku vsakokratnega belgr.režima. Da zagotovimo svoboden razvoj slov. univerze in kulture, da preprečimo usužnjevanje znanosti vladajoči politiki.

Fašistično orijentirani akademiki pa na medstrok. odboru ne morejo /ali nočejo / razumeti, da je mogoče živeti tudi brez ministrske kontrole in nadoblasti. Uredbe naj predpisuje minister v "sporazumu" s študenti, pravijo. In kaj mislijo?

Mi pa zahtevamo, da se izdela nov zakon o univerzah sporazumno s študenti in profesorji, ki bo zagotovil demokracijo, avtonomijo in enakopravnost univerze, svoboden razvoj znanosti in narodnih kultur, socialno zaščito študentov in svoboda studija.

Proč s 6.januarskimi uredbami! Za reprezentanco!

Na 9.obletnico velesrbske centralistične Vidovdanske ustave so nam vsilili nov zakon. Osnova za socialno in nacionalno zatiranje na univerzah je bila dana. Univerze morajo graditi "jugoslovensko narodno kulturo". "Avtonomija" je diktiranje uredb. Enakopravnost se razume tako, da imamo mi 4 fakultete, nepopolno medicino in beraskne dotacije. Svoboda studija in socialnost - je onemogočenje studija siromašnim, visoke takse in izključevanje od univ.studija absolventov srednje tehn.šole, učiteljskih itd.

Kato je prišla obča univerzitetna uredba /dec. 1931 / ki nam je prinesla pogaženje demokracije in avtonomije uredba o združevanju slušateljev /april 1934 / pomeni konec vsakršne svobode na univerzi, razbitje stud. organizacij.

Borba za novo reprezentanco je tesno povezana z borbo proti 6.januarskim uredbam, to nam jasno kaže lanska izkušnja.

Medstrokovni odbor, ki se bavi z vprašanjem uredb in reprezentanca mora povesti najširšo propagando z letaki, članki, predavanji, revolucijami proti nedemokratskim hescialnim in velesrbskim uredbam sporazumno z beograjskimi in zagrebškimi študenti, kakor tudi ob podpori slovenske javnosti.

Naval Živkovičevega nasilja na univerzo je podrl spomladi 1933 našo reprezentanco /Zvezo slušateljev/ mi hočemo zdaj novo reprezentanco!

Zahtevamo svobodo zborovanj, govora, akademskega tiska in organizacij!

Zahtevamo neposredno spremembo obče uredbe in odpravo uredbe o združevanju!

Zboraši na univerzi in izven nje.

Kot izven uneverze delajo Ljotičevci tudi na univerzi /Edinstvo/.

Ljotič je izstopil iz Živkovićeve diktature ker mu je bila še premalo fašistična in velesrbska.

Na univerzi so njegovi izstopili iz JNSarskega "Jadrana", ki je bil 6 let nosilec najbeseednejšega velesrbskega in fašističnega nasilja - radi njegove "rodoljubarske" Liberarno-kapitalistične demokracije!

Pravijo, da niso podružnica nikogar. Mi smo jih pa videli v opremi pretepačev /rediteljev/ na Ljotičevem shodu v Ljubljani v Unionu. Borili so se za "pravo demokracijo" s tem, da niso nikomur pustili odpreti ust in da so do krvi pretepli 60 letnega starca, ki se je to upal,

Njihov program je tudi precej očitno v sorodu s Hitlerjevim in njihova demagogija in taktika tudi. Oni so za svobodo. Za svobodo terorja peščice nad maso, kakor Hitler.

So proti zapostavljanju Slovencev. Njihov član Uršič pa pravi, da ni mogoče govoriti o zapostavljanju, če imamo dva slovenska ministra. Zaradi tega tudi ščitijo Pirkmajerja! Zato je njihov zastopnik na sedanji Živkovičevi konferenci izjavil, da oni sicer niso JNS, da pa bodo proti klerikalni bandi šli skupaj.

Dobro vemo, da niste JNS! Pod klerikalno bando proti kateri boste šli skupaj je pa mišljen slovenski narod kajne?

DEMACOGIJA IN MASKE JUCOFAŠISTOV.

Akadske svoboščine popolna univerza, stanovska solidarnost, to so današnja gesla JNSarjev na univerzi. Tistih fašistov, ki so tvorili 6 let edino izdajalsko oporo Živkovičevi in Jevtičevi diktaturi in nasilju na slov.univerzi. Tistih narodnih odpadnikov, ki so govorili, da je ena univerza v državi dovolj, da je slovenščina dialekt, Slovenci pa pleme. Tistih stavkokazov in denuncijantov, ki so razbijali stavke v zvezi s policijo, ki so napadali z boksarji, gimijevkami in revolverji / 1933 / in ki so imeli za voditelje policijske agente.

Po 1. 1935 so se zamaskirali. Nadeli so si nalogo razcepiti previdno slov.studente s pomočjo lažnjive antikle-

rikalne gonje in najrazličnejšega hujskanja. Spretno so tudi izrabili nerazpoloženje nastalo iz neizboljšanega stanja slov.univerze in studentov pod novo vlado. Danes kažejo znova svoj pravi obraz. Solidarnost je vabljenje Pirkmajerja in fizično napadanje. Popolna univerza je ukinitve medicine v Ljubljani /Naša misel./ Akademske svoboščine so pretepanje srednješolcev in vodenje poklicnih boksarjev na univerzo itd. itd.

Edino naša univerza doživlja sramoto, da ima 1/4 fašistov, zavedajoč se dolžnosti svojega naroda in univerze jo bojo slov.studentje oprali z enotno borbo proti fašizmu. Na srbski in hrvaški univerzi so jugofašisti razkrinkani. Njihove vrste tvori peščica propalic, plačanih morilcev /zavratni umor stud.borba Marinovića. S takimi vzdržuje "privatne stike" jugofašist.Orožen, kar je priznal lani na juridičnem občnem zboru.

Taka je doslednost in poštenost naših fašistov.

Fašisti nad srednješolce!

Ob priliki znanega telovadnega nastopa srednješolcev so naši fašisti iz Jadrana in Edinstva pokazali spet svojo pravo barvo. Izzivalno so začeli peti velesrbske pesmi. Skušali so formirati spreved, na čelu s kolesarji /leteči udarni oddelki/ s simbolom zatiranja Slovencev - jugoslovenske zastavo. Ker se jim je priključilo le malenkostno število srednješolcev in ker je na njihove vzklike Veliki Jugoslaviji, kralju in vojski odgovorilo občinstvo s smehom in z vzkliki Sloveniji - se je polastil fašistov gnev in so napadli s palicami slovenske katoliške in levičarske srednješolce. Demonstracija fašistom ni uspela - spreved se je klavrno končal.

Slovenska mladina se mora zavedati da so temni fašistični elementi na delu in da je treba zopet tesneje strniti vse slovenske vrste v borbi proti njim.

SLOVENSKA STUDENTA IN PROFESORJA: ZATIRA ISTI BELGRAD!

Težo nesvobode in zapostavljanja čuti prav tako kot student na slovenski univerzi tudi profesor. Bedne dotacije, pomanjkljive knjižnice, pomanjkanja laboratorijev nesvoboda znanosti in politični pritisk na njo, materialna odvisnost od Belgrada, borne plače - to so vzroki upravičenega nezadovoljstva. V takih razmerah se slov. znanstvenik ne more razviti. Tek življenja na univerzah je po odpravi avtonomije odvisen od vsakokratnega polit.režima.

Sovražnik slov.studenta in profesorja je hkrati sovražnik slov.univerza - Belgrad. Zato mora biti borba v

vseh zatiranih skupna. Stara praksa Belgrada je: deli in vlada. Narod mujska proti narodu. Slovence proti Hrvatom, kmeta proti delavcu, študenta proti profesorjem itd. Čas je da spoznamo, da je rešitev le v skupni borbi vseh poštenih demokratskih sil proti Belgradu in njegovim agentom.

Slovenski študenti in profesor morata karakati skupno v borbi za svobodo in enakopravnost naše univerze!

REKTOR DR. SAMEC PROTI INTERESOM SLOVENSKE UNIVERZE?

Postopanje rektorata, ki ni hotel dovoliti ob priliki medicinske akcije zborovanja, nego samo sestanek s prepovedjo debate in sklepanja je daleč od demokracije... Toda to ni osamljen primer. Lani je bilo prepovedano govoriti in sklepati o štrajku. Gospod rektor se je tudi odlikoval s prelamljanjem obljub in posluževanjem čudnih sredstev odpiranje univerze stavkokazom lani/, s klicanjem borbenih slov. študentov pred razsodišče. Njegova neaktivnost pri delu za univerzitetno knjižnico in kemični institut itd. je znana stvar. Njegova sokrivda na razpust "Mladega Triglava" kjer se je upiral na neutemeljene policijske (!) ovadbe je očitna. Njegova bedna odvisnost od vladajoče politične stranke se je pokazala tudi lani, ko je vlekel študente za nos pri osnavljanju reprezentančne organizacije, kjer je zavlačeval in končno onemogočil potrditev pravil itd. itd.

Ali se gospod rektor ne zaveda, da s takim postopanjem pomaga največjim sovražnikom slov. univerze in slov. naroda in dela proti vitalnim interesom študentov?

Ali ni sramotno, da predstavnik najvišje kulturne institucije v Sloveniji, ki bi moral stati v prvih vrstah borcev za svobodo, demokracijo in kulturo, nadaljuje bedno tradicijo slov. hlapčevstva, ki pomeni odvisnost od vsakokratnega režima in pomanjkanje vsake samostojnosti in odločnosti?

STUDENTJE IN PROFESORJI SKUPNO PROTI NOVI MEDICINSKI UREDBI!

Borbeni nastop enotnih medicincev vseh treh univerz ima pozitivne posledice. Dekanati so pripravljene revidirati nesocialne uredbe. 21. maja je bila sklicana interfakultetna konferenca, na katero so bili prvič povabljeni tudi študentje, kar pomeni velik korak k zbližanju študentov s profesorji, njihovi enotnosti in demokraciji na univerzah.

Posledice borbenega nastopa vseh slov. študentov za popolno medicinsko fakulteto, kakor tudi kolegialnosti in solidarnosti profesorjev in študentov vseh treh univerz je, da so podprli soglasno nujnost naše zabave po celotni fakulteti. Ti dejstva je treba poudariti. Pomenita namreč

svetel mejnik v borbi za demokracijo in naše pravice.

Konferenca je dalje soglasno odklonila skrajno reakcionarno grupno polaganje izpitov. Žal pa ni prišlo do enotnosti glede dvojnega doktorata. Studentje so zastopali mnenje, da zdravnikov ne gre cepiti v one, ki imajo denar za naročanje disetacij (kar ne pomeni višje znanstvene kvalifikacije) in one, ki dinarja za to nimajo.

Predlog za izpopolnitev ljubljanske medicine se glasi: semestri naj se odpirajo sporedno z graditvijo nove klinične bolnice.

Slovenski mediciner.

NOVA TEHNIČNA UREDBA VELJA.

Ljubljanske tehnike ne moremo primerjati z belgrajsko, ali z zagrebško, niti v pogledu prostorov in dotacij, niti v pogledu študijskega načina. /To ne velja samo za tehnike, nego za vse fakultete/. Uredbe pa so za vse skupne. Kulturni centralizem! Ker je nova uredba prilagojena belgrajskim razmeram, je prizadeta hrvatska, zlasti pa slovenska tehnika. Prav posebno pa revni student. Uredba je zelo spreten poskus okrniti slov. tehniko na najlepši način: preprečiti dotok novih slušateljev, nato je kot življenja nezmožno ukiniti.

Kakorkoli pa je že podrobno predpisovanje študijskih razmer reakcionarno, nesocialno in srednješolsko-prisilno, tako je popolnoma nesprejemljivo predpisovanje uredb prilagojenih belgr. razmeram od ministrstva in to celo brez sodelovanja /ob sodelovanju molčim/ studentov in celo dekanatov.

Ob 1. 1935 dalje smo pošiljali v Belgrad resolucije, peticije in proteste. Ker to ni nič pomagalo smo se odločili za skrajno sredstvo - štrajk. Uredba je bila za eno leto umaknjena. Uspeh ni izostal, ker smo bili edini! Letos smo nasledili obljube in Belgrad nam je tudi to pot dokazal, da smo zelo naivni. Ministrstvo je baje zavrglo tudi zadnje izpreminjevanje predloge dekanov. Jeseni bomo morali znova začeti borbo proti novi tehn. uredbi in proti postopni ukinitvi slov. tehnike.

Na zadnjem sestanku "Zveze strok. klubov tehn. fakt", smo spoznali, da oni, ki skušajo uredbo zagovarjati in jo razlagajo iz rožnate strani nimajo prav, če nimajo pri tem zagovarjanju celo drugih namenov!

Vsi tehniki zahtevamo odpravo centralističnih in nesocialnih uredb.

Fakultetne uredbe naj predpisujejo fakultetni sveti univerz, odklanjamo rafinirano ukinjevanje slovenske tehnike.

Slovenski tehnik.

USPEHI ENOTNOSTI IN BORBE BELGRAJSKIH STUDENTOV.

Med tem ko ljubljanski in zagrebški študentje doživljajo v svoji borbi za osnovne kulturne, ekonomske in politične zahteve neuspehe, so belgrajski študentje realizirali že večji del svojega programa. Osnovni vzrok uspehov in neuspehov leži v načinu organiziranja študentske borbe. Belgrajski študentje so zmagali že tisti dan, ko so uvideli, da je uspeh odvisen od enotnega nastopa vseh demokratskih in antifašističnih sil. Poglejmo torej njihovo "destruktivno delo!"

Za ekonomsko podporo revnim študentom skrbi danes močna zadruga "samopomoč Udruženje studenata protiv tuberkuloze", "ženski študentski dom" in sedem študentskih menz. "Samopomoč" ima že sedaj te-le sekcije: mlekarsko, knjigo-vezno, žagarsko, instruktorsko, prodajalno knjig in racitacijski zbor.

Protituberkulozno društvo je eno največjih in najaktivnejših. Doslej je že velikemu številu tuberkuloznih študentov omogočilo sanatorijsko zdravljenje, ali pa se prekrbelo podpora za stanovanje in obleko. V kratkem bo dobilo svoj sanatorij /darilo belgr. trgovca, za kar se ima zahvaliti svoji propagandi pri nabiranju materialnih sredstev. Študentske organizacije popolnoma vzdržujejo 140 siromašnih študentov. "Ženski študentski dom" je z drž. podporo in s podporo belgrajčanov popolnoma opremljen. V njem stanuje in se hrani okoli 90 študent. Pred kratkim je bil osnovan "Podporni fond stud. belgrajske univerze". Članstvo je za vse študente obvezno. Upravo vodijo študentje sami s pomočjo profesorjev, ki si jih sami izbirajo. / V odboru imajo študentje večino/.

Tudi na kulturno-političnem polju so dosegli velik uspeh. Osnovali so debatni klub na pravni fakulteti, poedina strokovna in kulturna društva prirejajo literarne večere, zbornice recitacije, izdajajo študentske časopise itd. Za ureditev študentskega obseja obstoja centralni odbor 18 strokovnih, 9 kulturnih in 4 ekonomske organizacije izdajajo kot svoj organ list "Student". Akademsko gledališče ima štiri sekcije.

Največji letošnji uspeh pa je nova lestvica za plačevanje šolnine. V sporazumu s profesorji in rektorjem so jo predložili ministrstvu z grožnjo, da bodo stopili v štrajk, ako predlog ne bo sprejet. Ministrstvo je predlog sprejelo.

Vsi ti uspehi so posledica večletne neprestane borbe, ki je zahtevala velike žrtve. Spomnimo se samo tova-

rišev Srzentića, ki ga je ubila policija ob štrajku, Marino-
vića, zaklanega zavrtno od fašistov, koncentracijskega ta-
borišča v Višegradu, masovnih aretacij in izgonov iz Belgra-
da itd. Reakcija na te žrtve je bila strnitev studentovskih
vrst v enotno fronto. Demokrati Ljube Davidovića zemljorad-
niki, zemljoradniška lečica, starodatkali Ace Stanojevića
in marksisti nastopajo skupno in enotno - ter zmagujejo.
Njihove borbe in zmage nam kažejo edino uspešno pot, ki jo
moramo iti tudi mi, slov.studentje pri uresničevanju našega
programa.

Toda ne samo enotnost vseh demokratskih studentov
na eni univerzi ampak sodelovanje vseh studentov v državi
lahko zagotovi uspeh našim skupnim zahtevam.

Iz Budjeta 1937/38.

Kulturna država:

Izdatki prosvetnega ministrstva
dohodki

870,746.278
34,500.000

836,246.278 / 7 1/2 % /
celotnega proračuna.

Izdatki vojnega ministrstva
dohodki " "

2,456,165.957 /javno
priznani

/ 22 1/2 % od proračuna/

Izdatki kmetijskega ministrstva 1/2 % agrarna država /
izdatki min. za socialno politiko in narodno zdravje
1 1/2 % socialna država /

Razni izdatki:

Krona, kraljevsko namestništvo
preds.ministrskega sveta
senat
narodna skupščina
Fizična vzgoja naroda

59 milijonov
34 3/4 "
12 1/2 "
49 "
12 3/4 "

168 milijonov

KAJ BI POMENILA FEDERACIJA ZA SLOVENSKO UNIVERZO?

V ogromni večini postavk v drž.proračunu je Sloveni-
ja še bolj zapostavljena kot pri univerzi. No, in celo ta
slabi primer zapostavljanja nam da tole sliko:

Davkov plačujemo /državnih in samoupravnih skupno povprečno / 16 - 18% v državi.

Procent pa, ki odpade na ljubljansko univerzo /vsi osebni in stvarni izdatki/ dosega komaj 12%.

Ce bi si Slovenija priborila finančno samostojnost /federacija/ bi odpadlo na našo univerzo ov istih davkih in enako nesocialni in nekulturni sestavi proračuna letno za 5 do 6 1/2 milijone več dotacij. Toliko stane samo slovensko univerzo centralizem in to je v gmotnem pogledu!

Boj centralizma na vsakem koraku.

KMETSKI IN DELAVSKI SINOVI NA UNIVERZAH

Težak položaj ogromne večine slov.naroda kažejo tele številke: 80% slov.kmetskega in delavskega ljudstva da komaj 20% akademikov, ostalih 20% /srednji sloji, industri-jalci itd/ pa 80% studentov na ljubljanski univerzi.

Na zagrebški univerzi je % kmetskih sinov že precej večji, dočim je na belgrajski in sofijski univerzi dominanten.

DRAGI UREDNIK!

"Slovenskega studenta" sem se razveselil, ker je znal da se začneja s konstruktivnim delom, da spoznavamo, da more le enotnost in jasno slov.stališče rešiti slov.narod in nas studente.

Vendar pa se mi zdi, da je v prvi štev. par stvari ki niso povsem dobre. Rad bi te na to opozoril, da bi bil "Slovenski student" čimboljši.

Kot v glasilu vseh antifašistov je v njem premalo poudarjena ost proti fašizmu, domačemu in tujemu. O tem je treba pisati tudi na splošno, predvsem pa pri vsakodnevnih pojavih razkrinkavati metode in cilje fašizma in takoj mobilizirati antifašiste na skupen nastop proti njim /Popovičev govor, umor Ljubičiča, Pirkmajer/.

V mednarodni politiki pomeni fašizem vojno. Vojna ne pomeni za nas samo strahotno klanje, ampak je prav vprašanje našega narodnega obstoja, biti ali ne biti. Zato se mi zdi, da manjka konkretnih predlogov za borbo proti vojni kaj moramo slov.studentje storiti za mir.

Program slov.studentov je zelo dober. Toda silno važno je pokazati tudi pot in načine, kako ta program realizirati. Ta pot je danes samo enoten nastop vseh slov.demokratskih studentov. Izvojevan bo samo v ostri borbi proti fašistom v Belgradu in v Ljubljani.

Kdo pa so demokratski slov.studentje? to so velika večina katoliških akademikov, levičarjev in marksisti. Vprašanje njihove enotnosti je tudi treba posebej in podrobno obdelati. Če ostane list samo pri objavljanju programov vrši sicer dobro propagando, a nič več. Ni pa organizator študentske borbe, kar mora postati. List mora poleg načelnih razjasnitev posameznih vprašanj pokazati tudi katere konkretne akcije je treba ob tem ali onem dogodku napraviti.

Abstraktno je postavljena tudi zahteva po konstituantih. Danes zahtevamo neposredno razpust Jevtičeve skupščine, svobodne in tajne volitve itd. Tudi formulacija zahteve po pravici samoodločbe do odcepitve je nejasna. Potreba bi bilo poudariti da je stvar vseh Slovencev, ali bodo smatrali za potrebno se take pravice sploh poslužiti.

Pomisla leke imam tudi o pravilnosti zahteve o odstopu odbora akad.akcije v protest proti Beogradu. Slab protest je če odstopiš, kadar Belgrad ignorira tvoje zahteve. Bolj koristno je boriti se, organizirati odpor delati in prepričevati. Glede oportunizma odbora pa tole: vse struje so v njem zastopane. Preko njih in z osebnim sodelovanjem ter pritiskom na odbor bi se najbrže dal odpraviti.

Tehnična izvedba bi bila lahko boljša.

STRAŽA V VIHARJU z dne 15.4.
se navdušuje za našo avtonomijo "Pri nas v Jugoslaviji imajo univerze že svoje avtonomije."

Je za 6.januarske uredbe: "V interesu avtonomnih /?/ univerz /Belgrada op.p./ bi bilo da se preprečijo komunistične akcije in vsa druge, ki jih zakoni in uredbe /Živkovičeva in Jevtičeva op.p./ prepovedujejo." Komunistem ji je dobrodošel izgovor za zatiranje: "In kadar je pri nas to /kršitev in poseg v avtonomiji/ storila /politična oblast/ je zmiraj imela izgovor /!! /, da dela to zaradi komunističnih akcij itd."

Opozarja kaj še hočete?

".... je stalno opozarjala, opozarja in bo tudi v bodoče opozarjala vso našo javnost in merodajne kroge na pomanjkljivosti naše univerze...."

OB KRESU NA GRADU.

Na predvečer obletnice majske deklaracije je prišlo na gradu do čudnega incidenta. Neki levičarski študentje so vzklikali: "Živela slov.zastava, punktacije SLS, demokratska Slovenija, dr.Krek, deklaracijsko gibanje, svobodna Slovenija, slov.narod". Proti tem vzklikom /!/ so nastopili klerofasisti Zebot, Cesar itd. češ da je to provokacija. "Slovenec" pa je pisal, da je do tega prišlo ob prvem nedo-

voljenem vzkliku kateri vzklik je to! Kdo provocira? Kdo je proti enotnosti vseh slov. demokratskih sil?

C.2.

5. MAJSKI PORAZ FAŠIZMA.

Na predvečer druge obletnice Jevtičevega poraza so zagoreli po Slovenji številni kresodi /Ljubljana z najvišjo okolico 10 /. Slovenski narod je dostojno proslavil zmago demokracije, narodni praznik zatiranih narodov v Jugoslaviji in dokazal, da se njegova zaveznost dviga.

Zgodovinski 5.maj je uspeh borbenega in enotnega nastopa vsega hrvatskega naroda, ki je ob podpori slovenskega, črnogorskega in makedonskega naroda v sodelovanju z delovnim ljudstvom Srbije zadal fašizmu krepak poraz. Zasluga enotnega nastopa vseh demokratskih, protifašističnih sil Jugoslavije.

Slovenci smo se ob tej priliki v ogromni večini izrazili proti fašizmu. Toda naš nastop je bil vse premalo odločen in borben. Taktika dr. Korošca ki je propagiral abstinenco, se je pokazala kot škodljiva. Naša velika so-krivda je, da fašizem v Jugoslaviji še ni popolnoma potolčen in izkoreninjen.

NARODI JUGOSLAVIJE NOČEJO VOJNE IN FAŠIZMA.

Belgrad je letos pozorišče važnih mednarodnih političnih dogodkov. Pakt z Bolgarijo in fašistično Italijo kateremu slede te dni prijateljski razgovori z "miroljubno Nemčijo, je"zasenčil" obisk predsednika demokratične CSH. Kakor so sprejeli študenti in mladina z demonstracijami fašista grofa Ciana, tako so se dvignile in vzvalovale svobodoljubne ljudske množice Belgrada in bližnje okolice, ko je bilo treba manifestirati za demokracijo in mir. Stotisoč glava množica je pohitela na ulice, da pokaže Benešu, da bi narod tisti, ki sklepa politične in vojaške pogodbe s fašisti, ampak tisti, ki ga že leta in leta tlačijo osovražena belgrajska čaršija, katera mu je hiš tudi za ta dan poslala prese-nečenje v obliki žandarjev, batin in Glavnjače. Iz studentskega doma ni mogel nihče na ulico, ker je bil ves dan zastra-žen, v mestu samem pa so se vršile masovne aretacije /okrog 800 / za vzklike: "Živela demokracija", "dol s fašizmom." Iz množice se je dvigalo sto in sto transparterjev s pozdravi in zahtevami za mir, kruh in demokracijo.

Tako narod.... Te dni pa zopet visijo po Belgradu kljukasti križi, fašisti se pozdravljajo z dviganjem rok, sklepajo se nove pogodbe, vse mimo in proti volji demokra-tičnega ljudstva.

BENEŠ V JUGOSLAVIJI VOJASTVO V PRIPRAVLJENOSTI

Na dan prihoda Beneša v našo državo so hotele prirediti v Kragujevcu demokratske skupine manifestacijo. Državna oblast je sprva prepovedala vsakršno omenjanje Italije in dostop delavcev iz vojnih fabrik na zborovanje, nato pa zborovanje samo izveščanje državnih zastav itd. Do manifestacij je kljub temu prišlo. Zaradi vzklikanja demokraciji jih je bilo 7 aretiranih in zaprtih po treh dni. Vojastvo je bilo ves čas v pripravljenosti /da brani demokracijo/.

V BORBO ZA REALIZACIJO DEKLARACIJE SLS /Punktacije/.

6. januarska diktatura je slov. narod degradirala na "dravskobanovinsko pleme" in ga oropala vsakršne politične, gospodarske in kulturne enakopravnosti ter svobode. Ta proti narodni režim je podpiral žal tudi dr. Korošec. Nato je šel v opozicijo in jasno formuliral zahteve slovenskega naroda po popolni narodni samostojnosti, demokraciji in federativni ureditvi države v takozvanih punktacijah. /O monarhiji in srbski dinastiji v njih ni govora! /. L. 1935 pa je na svoje punktacije in slovenski narod spet pozabil. Zdaj se bori po programu JRZ /"Slovenec" 30. avg. 1935/ za monarhijo, srbsko dinastijo, narodno edinstvo in zmanjševanje razlik med tremi deli jugoslovenskega naroda. Stjepan Cirić predsednik "Narodne skupščine" in član JRZ pa je na neki krstni slavi v Belgradu cinično-odkrito povedal: "Što se tiče Slovenaca, mi ih i ne trebamo. Mi smo uzeli Korošca, jer smo ga trebali, kao što smo ga trebali i uzeli god. 1928. Mi ga trebamo samo kao, sredstvo protiv Hrvata, dok ove ne stišamo, a onda će doći na red i Slovenci. Ako se neće dati sedlati, nećemo plakati ako odu u Innitzerevu državu...."

DEKLARACIJA SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE / PUNKTACIJE /.

1. Slovenski narod je danes razdeljen in razkosan na 4 države, na Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo in Madjarsko. Njegova osnovna zahteva je, da se zedini v eno samo politično zajednico, ker se mu more le na ta način ohraniti eksistenca in zagotoviti splošni napredek.

2. Glavnemu delu slovenskega naroda, ki živi v Jugoslaviji, je postavljena naloga, da na tem idealu neprestano dela do končne ustvaritve.

3. Iz teh razlogov si mora slovenski narod v jugoslovanski državi priboriti tak samostojen položaj, ki bo neprestano služil kot privlačna sila za vse ostale dele naroda, živeče v drugih državah. V to svrhu nam je potrebno
a) nacionalna individualnost, politična in kulturna svoboda,
b) radikalno socialno zakonodavstvo ki mora osigurati

življenske interese in harmonično razvijanje vseh potrebnih in produktivnih poklicev, posebno kmetičkega in delavskega razreda.

4. Za dosego tega cilja je potrebno, da si mi Slovenci, Hrvati in Srbi zgradimo po svobodnem sporazumu in na demokratiški bazi državo ravnopravnih edinic eno teh edinic naj tvori Slovenija.

5. Tako sestavljeno državo zahtevata tudi kmečka-demokratska koalicija in radikalna stranka, odnosno je ne izključujeta. Mi Slovenci se pridružujemo tem sklepom in želimo, da sodelujejo za dosego teh ciljev vse stranke in vse struje, tako doma, kakor tudi v celi državi.

Ljubljana, dne 31.dec. 1932 dr.A.Korošec

/Jutro 11.jan. 1933 /

DVA NOVA VOLILNA PORAZA FAŠIZMA.

NA JAPONSKEM:

so bile 30.aprila volitve, ki so kljub nedemokratskem volilnemu zakonu in javnemu teroriziranju japonske policije prinesle sijajno zmago antifaš. sil.

Volitve pomenijo pravi blebiscit med fašizmom in parlamentarizmom. Japonski narod je glasno povedal, da je sit fašizma, njegovega oboroževanja, vojne in stradanja. Krot-ni nastop konzervativcev, liberalov, socialistov in komunistov je kronan z uspehom 400 mandator. Fašistične stranke so dobile: vladna stranka 19, nacionalna liga 11. in vojaška stranka 111 /vse po uradnih podatkih / skupno komaj 41 mandator. Nezaupnica japonskega naroda fašistični kliki generalov z grofom Haisijem na čelu je torej popolna. Celo po uradnih podatkih je vladna stranka izgubila 6 mandator v primeri s prejšnjimi volitvami.

NA HOLANDSKEM:

/Volitve v poslansko zbornico 26.maja/ je padlo število glasov narodnega socializma skoro na polovico. Voditelj ing. Mussert je izstopil iz vodstva stranke.

SOVJETSKA ZVEZA IN NARODNE PRAVICE.

Sovjetski Uniji se ne more odrehati smisel za pravice in enakopravnost narodov unije in njihovih federativnih republik ter avtonomnih zemelj..... "treba je resnici na ljubo poudariti, da se ustavne pravice vsakega naroda v jezikovnem in kulturnem oziru v Uniji v resnici varujejo in garantirajo /Slovenec 16.VI.1936/.

NHŠI ŠTUDENTJE SE BORE V ŠPANIJI ZA NARODNO SVOBODO IN DEMOKRACIJO

19 akademikov je odšlo iz Prage v Španijo. Večinoma Srbov in Hrvatov. Med njimi tudi bivši slušatelj filozofije v Ljubljani Rudolf Janhuba. Doslej jih je bilo 6 ranjenih in 4 oboleli (tudi Janhuba).

Vodstvo JRZ je za sobotne in nedeljske demonstracije izdalo spisek dovoljenih vzklikov. Po tem seznamu je bilo prepovedano klicati "Živela demokracija!" in "dol s fašisti", češ da to vzklikajo komunisti. Ali se tako bori za demokracijo.

Fašisti dobro vedo, kaj je zanje najbolj nevarno: enotnost vseh demokratskih sil proti njim. Zato Milan Orožen v soboto tudi ni klical "Živel Pera", ampak "dol komunizem", hoteč izzvati pretek in antifašisti, pa se mu je temeljito ponesrečilo.

Da je netočno Sokole kar v celoti prištevati k fašistom, se je pokazalo tudi ob Živkovičevem obisku. Večina Sokolov se ni navduševala za Živkoviča, še več ogorčeni so, ker JNS hoče izrabljati Sokola v svoje politične namene. Nedvomno pa je še vedno večina Sokolov vsaj medlo jugoslovansko razpoločena.

HEJ SLOVENCIM !

Hej Slovenci, kdaj bo konec našega trpljenja, doklejš nam bo tuja jec pisal zakone življenja, vstani, vstani rod slovenski, otresi vse okove, v kolo vstopi vseh narodov, bij se za svobodo.

Hej Slovenci, mar na veke nam bo gospodaril Rim in Belgrad, črni Dunaj, beli generali, Vstani sin uboge gmajne, vstani kmet slovenski. Ramo z delavcem ob rami zgradi dom slovenski.

Hej Slovenci, duh budi se naše pravde stare,
Puntarije spev glasi se s polja in tovarne.
Narod ves se k borbi dviga, proč tema, nasilje
V boj poslednji odločilni, delavci in kmetje.

VSEM ZAVEDNIM SLOVENSKIM TOVARIŠEM IN TOVARIŠICAM !

List je vaš - bori se za vaše interese. Svobodna tribuna je, kjer naj se razčistijo vsa nejasna vprašanja. Če ga hočete oblikovno in vsebinsko dvigniti - pišite vanj vsi, vsi ga gnotno podprite. Iz denarnih razlogov ne moremo lista tiskati. Zbirajte v tiskovni fond.
SAMO OD VAŠE VOLJE IN POŽRTVOVALNOSTI JE ODVISNO KAKŠEN BO.

Uredništvo.

St. 2.

Uprava policije v Ljubljani

II. pov. No 2247/1

Ljubljana, dne 20. VII. 1937

"Slovenski študent", ilegalno
glasilo študentov, pripadnikov
"Slovenske ljudske fronte" in
"Slovenskega kmetско-delavskega gibanja."

Gospodu rektorju univerze Kralja Aleksandra I.

v

L j u b l j a n i .

Čast mi je sporočiti, da so študenti, pripadniki "Slovenske
ljudske fronte" in "Slovenskega kmetско-delavskega gibanja"
pričeli izdajati ilegalno glasilo "Slovenski študent".

List je razmnožen na opalografu in se tiska v omejenem šte-
vilu. Prodaja se po 4 Din. Dosedaj sta izšli dve številki.

Priložim prepis druge številke tega glasila, v katerem se na-
pada tudi gospoda rektorja s prošnjo, za sporočilo, če so iz-
dajatelji lista javili rektoratu, da bodo izdajali svoje glasilo
in kdo izdaja ta list.

Upravnik policije:

Lastnoročni podpis, nečitljiv.

Rektorat
Univerze Kralje Aleksandra I
v Ljubljani

Došlo 27. 7. 1937, Prilog 1
St. 851/37 Predpis ...